

Helsingin Suomalais-Saksalainen Yhdistys

1960 - 2020

2020

60 vuotta Helsingin Suomalais-Saksalainen Yhdistys HSSY

Taustahistoria

Suomessa oli jo satoja vuosia vallinnut vahva kiinnostus saksalaiseen kulttuuriin ja oli solmittu yhteyksiä. 1200-luvulta 600 vuoden ajan Suomi oli Ruotsin maakunta. Ruotsin ja Venäjän välillä käydyssä sodassa, Suomen sodassa, Ruotsi menetti Suomen Venäjälle vuonna 1809. Suomesta tuli Venäjän suurruhtinaskunta. Edelleen 1800-luvulla Suomen kaupungeissa toimi suomalais-saksalaisia yhteisöjä, joilla oli läheiset suhteet Saksan kulttuuriin.

Vuonna 1858 Helsingissä perustettiin Saksalainen seurakunta, jolle rakennettiin kirkko. Vuonna 1880 tätä seurasi saksalainen hyväntekeväisyysjärjestö, ja 1881 toimintansa aloittivat Saksalainen koulu ja Saksalainen kirjasto. 1898 perustettiin Saksalainen Yhdistys. Kaikki tämä maassa, joka ei ollut vielä saavuttanut itsenäisyyttä.

Maan itsenäistyttyä 1917 Suomeen saatiin Saksan keisarikunnan ensimmäinen lähetystö 1918. Samana vuonna perustettiin epäpoliittinen mutta kansalaistoimintaan osallistuva Suomi-Saksa Seura, joka nähtiin 1898 perustetun Saksalainen Yhdistyksen seuraajana.

Kaikki Suomi-Saksa-yhdistykset kuitenkin lopetettiin II maailmansodan päättyttyä 1944 Suomen ja Neuvostoliiton aselepoon.

Sodan jälkeen Saksa jaettiin kahtia. Saksan itäosasta, Saksan Demokraattisesta Tasavallasta, DDR:sta, tuli Neuvostoliiton ”protektoraatti”, kun läntisen Saksan Liittovaltion, BRD:n hallinto, asetettiin Amerikan Yhdysvaltojen valvontaan. Suomen hallintoa valvoi venäläinen valvontakomissio, jossa voittajavaltioiden edustajana oli mukana Iso-Britannia. Valvontakomission loputtuakin maassa vallitsi, ilmeisesti pakotettuna, vahva pidättyväisyys kaikkea saksalaisuuteen liittyvää kohtaan. Tämä jatkui vuosia. Olihan Suomen ja Neuvostoliiton rauhansopimuksessa maaliskuulta 1948 erityinen varoitus Saksasta potentiaalisena vihollisena.

Suhteet ja yhteydet Saksan kanssa palautuivat kuitenkin vähitellen. 1953 Saksa käynnisti Helsingissä Kaupallisen edustuston, ja Goethe-Instituutti aloitti Suomen toimintansa 1956 Jyväskylässä, 1957 Oulussa ja Jyväskylässä perustettiin ensimmäiset Suomi-Saksa-yhdistykset.

1960-luku

Saksan taholta käynnistynyt pyrkimys perustaa Helsinkiin Suomi-Saksa Yhdistys ei tuottanut tulosta, aloitteen oli tullava Suomesta. Ja 1960 aloitteen teki Rainer von Fieandt, entinen Suomen pääministeri. Rainer von Fieandt oli Yhdyspankin/Union Bank of Finland pääjohtaja ja myöhemmin Suomen Pankin pääjohtaja. Monipuolisen finanssipoliittisen toimintansa ansiosta Fieandt oli kansainvälisesti tunnettu ja hänellä oli merkittävä talouspoliittinen suhdeverkosto useissa maissa. Hän oli poliittisesti sitoutumaton ja toiminut myös lyhyen ajanjakson Suomen virkamieshallituksen pääministerinä.

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen tueksi v. Fieandt muodosti neuvoston, johon kutsuttiin Suomen talouspolitiikan vaikutusvaltaisia edustajia.

Yhdistyksen ensisijaiset kiinnostuksen kohteet olivat talouskysymykset ja maan vientikauppa. Tätä kuvasti ensimmäinen vieras, jonka v. Fieandt kutsui esitelmöimään ja joka saapui Suomeen: salaneuvos Wilhelm Vocke, Saksan Bundesbankin hallituksen puheenjohtaja.

Syksyllä 1961 Yhdistyksen vierailevaksi puhujaksi tuli Saksan kulttuurielämän ensimmäinen merkittävä edustaja, nimekäs kirjailija Werner Bergengruen. Seuraavana vuonna vieraili Hans Jochen Vogel, tuolloin Münchenin pormestari, myöhemmin Saksan Sosialidemokraattisen puolueen, SPD:n puheenjohtaja.

Vuoden 1963 kohokohdiksi Suomeen saatiin kaksi keskenään varsin erilaista persoonaa. Maaliskuussa yhdistyksen vieraana esitelmöi yksi Saksan tunnetuimmista pankkimiehistä, Hermann J. Abs. Hänen kanssaan v. Fieandt teki sopimuksen DM-lainasta Suomelle. Hänen jälkeensä maahan saapui kirjailija Hans Werner Richter. Muita vieraita olivat myöhemmin liittotasavallan oikeusministeri von Merkatz sekä Kurt Georg Kiesinger. Pankinjohtaja Wolfgang Pohle puhui ETY:n sekä EFTA:n alkavasta toiminnasta. Bundesbankin Hans Georg Emde puhui Euroopan Valuuttaunionista. Heti Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen ensimmäisenä toimintavuonna 1960 sillä oli noin 500 jäsentä, joiden joukossa 31 talousalan yritystä.

Samaan aikaan muualla

** Geneven kantoni Sveitsissä myöntää sveitsiläisille naisille äänioikeuden * Ruotsissa ensimmäinen nainen vihitään pastoriksi * Vuonna 1628 neitsytmatkallaan uponnut ruotsalainen sotalaiva WASA nostetaan Tukholman satamassa. Laivan ruumassa löytyy suomalaisen juoksijan Paavo Nurmen pienoispatsas. Helsingin Teknillisen Korkeakoulun teekkari-sukeltajat olivat piilottaneet sen sinne * Berliinin muurin rakentaminen alkaa * John F. Kennedy puhuu Berliinin muurilla: "Ich bin ein Berliner" * Mustien marssi Washingtonissa kansalaisten tasa-arvon puolesta. Pastori Martin Luther King: "I have a dream". 200 000 ihmistä ottaa osaa marssiin * Presidentti Kennedy murhataan Dallasissa * Tšekkoslovakian kriisi alkaa venäläisten panssareiden tunkeutuessa maahan * Amerikkalaiset astronautit Neil Armstrong ja Edwin Aldrin laskeutuvat Eagle-kuumodulilla kuuhun. Lasku televisioidaan suoraan maahan.*

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen johto 1960-luvulla

1960 Hallituksen puheenjohtaja	Rainer von Fieandt
1961 Sihteeri	Carl-August von Willebrand
1967 Hallituksen puheenjohtaja	Kreivi Burghard Vitzthum von Eckstädt
Sihteeri	Carl-August von Willebrand

1970-luku

Perustamisjakson jälkeen yhdistyksen ensisijaiseksi pyrkimykseksi tuli saksankielen edistäminen Suomessa. Kirjailija Hans Werner Richterin Suomen vierailu ja hänen Saksan uutta kirjallisuutta koskevan esitelmänsä jälkeen saksalaiset kustantajat kiinnostuivat puolestaan uudesta suomalaisesta kirjallisuudesta, jota alkoikin saksaksi käännettynä ilmaantua markkinoille.

Vuonna 1972 yhdistyksemme järjesti lehdistöillallisen, jonne kutsuvieraina saapuivat eduskunnan kulttuurivaliokunnan molemmat puheenjohtajat. Tilaisuudesta raportoi noin 50 lehteä. Tilaisuuden teemana: Suomen talouselämässä ollaan lisääntyvästi huolestuneita siitä, että saksankieltä osaavia työntekijöitä on yhä vaikeampi löytää.

Yhdistyksen edustajat pitivät lisäksi säännöllistä yhteyttä myös opetusministeriöön ja kasvatusalan vaikuttajiin. Osavoittona voi todeta, että saksankielen opetuksen valitsevien oppilaiden vähimmäislukumäärää kouluissa alennettiin, minkä ansiosta saksan opetus voitiin aloittaa yhä useammassa Suomen kouluissa. Tämän lisäksi yhdistys itse järjesti vuodesta 1974 vuoteen 1979 kielikursseja, joita jatkettiin yhteistyössä Goethe-instituutin kanssa.

Yhdistyksemme ponnistukset saksankielen edistämiseksi Suomessa saivat merkittävää tukea Kölnissä toimivalta Carl Duisberg Seuralta (Karl Duisberg Gesellschaft), joka ohjelmassaan asetti Suomen erityisasemaan tarjoamalla suomalaisille saksankielen kursseja Saksassa. Suomen ammattioppilaitos tuki toimintaa taloudellisesti.

Tähän toimintaan liittyen HSSY:n ohjelmassa ylläpidettiin runsaasti valmistelu- ja jälki-arviointikokouksia ja viranomaisille sekä opinto-ohjaajille järjestettiin informaatiotilaisuuksia. Siihen saakka kunnes Suomi-Saksa Yhdistysten Liitto SSYL perustettiin, Helsingin Suomalais-Saksalainen Yhdistys HSSY sai Suomen opetusministeriön taloudellista tukea. Lisäksi yhdistyksemme sai taloudellista tukea järjestäessään tapamisia ja Suomi-informaatiota saksankielisille ulkomaalaisille.

Samaan aikaan muualla

* *Suomi ja Saksan Liittotasavalta solmivat diplomaattiset suhteet ja perustavat suurlähetystöt* * *Myös Saksan Demokraattisen Tasavallan kanssa solmitaan diplomaattisuhteet*
 * *Euroopan Turvallisuus- ja Yhteistyön Konferenssi ETYK päättyy Helsingissä 1.7.1975 35 maan päämiesten läsnä ollessa.*

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen johto 1970-luvulla

1970	Hallituksen puheenjohtaja	Kreivi Burghard Vitzthum von Eckstädt
	Toiminnanjohtaja	Aijol Brandt
	Sihteeri	Carl-August von Willebrand
1975	Hallituksen puheenjohtaja	Kreivi Burghard Vitzthum von Eckstädt
	Toiminnanjohtaja	Carl-August von Willebrand
1978	Hallituksen puheenjohtaja	Jaakko Lassila
	Toiminnanjohtaja	Carl-August von Willebrand

1980-luku

Vuoden 1918 jälkeen eri puolille Suomea perustettiin useita Suomi-Saksa yhdistyksiä, joiden toimintaperiaatteet vaihtelivat. Helsingin yhdistyksen hallituksessa olivat alkuvuosina P.-E.Svinhufvud ja J.K.Paasikivi. 1930-luvulle asti yhdistysten ohjelmien painotus oli vahvasti ja rikkaasti kulttuurinen. Vuonna 1944 niiden kaikkien toiminta lopetettiin. Yhdistyksiä alettiin jälleen perustaa vasta 1950-luvulla. Siihen oli jälleen sysäyksenä tarve elvyttää saksankielen osaamista, kulttuuripiirien kiinnostus Saksaan sekä pyrkimys läheisempiin henkilökohtaisiin yhteyksiin. 1980-luvun puolivälissä maassamme oli jo 25 – enimmäkseen rekisteröityä – yhdistystä ja noin 30 Suomen ja Saksan välistä veljeskaupunkia ja veljeskuntaa.

Vuonna 1980 HSSY vietti 20-vuotisjuhlaansa. Iltatilaisuudessa yhdistyksen puheenjohtajan juhlapuheen sekä saksan suurlähettilään tervehdyspuheen jälkeen Suomeen saapunut Saksa-Suomi Seuran puheenjohtaja esitti laajan jäsenkuntansa onnittelutervehdyksen. Juhlaesitelmän pitänyt Max Jacobson sai raikuvat suosionosoitukset. Muutamia päiviä aikaisemmin Saksan suurlähettiläs Fritz C. Menne oli ojentanut yhdistyksemme puheenjohtaja Jaakko Lassilalle Saksan Liittotasavallan korkean ansionmerkin, Bundesverdienstkreuzin.

Suuren huomion koko Suomessa sai osakseen yhdistyksemme julistus saksankielen taidon edistämisen merkityksestä, jonka allekirjoittajina olivat talouselämän keskeiset järjestöt, yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorit, yksittäiset kulttuurielämämme vaikuttajat sekä Suomi-Saksa-yhdistysten edustajat kuten myös saksalaisten veljeskaupunkien Saksa-Suomi Seurat. Julistus luovuttiin opetusministeri Pär Stenbäckille 27.2.1980.

Juhlavuoden ohjelmassa kuultiin mm. A. Otto Sprunckin esitelmä Kaspar Hauserista sekä muita esitelmiä, vierailtiin Akseli Gallén-Kallelan ja marsalkka Mannerheimin kotimuseoissa, tehtiin Helsingin nähtävyyksierros bussilla ja joulukuussa nautittiin jo perinteiseksi tullut yhteinen jouluateria, johon osallistui myös Saksan suurlähettiläs Menne puolisoineen.

Vuodenvaihteessa 1980/81 yhdistyksellä oli jo 1405 jäsentä, joukossa 48 yhdistyksen toimintaa taloudellisesti tukevaa yritystä. Kiinnostus Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen jäsenyyteen oli vielä vahva. Koko 1980-luvun yhdistyksen jäsenmäärä pysyi samoissa lukemissa, 1985 jäsenmäärä kohosi jopa 1800:aan.

Yhdistyksen järjestämiin tilaisuuksiin osallistui säännöllisesti keskimäärin 20 henkilöä, vuosittain yhteensä noin 600 jäsentä sekä vierasta. On kiinnostavaa todeta, että ohjelmien osallistujamäärät edelleen 2000- ja 2010-luvuillakin ovat pysyneet samoissa lukemissa ja aktiivisesti mukana on vuosittain 500 – 600 osallistujaa. Ja siis n ä i n vaikka yhdistyksen jäsenmäärä on olennaisesti pienentynyt. Säännöllinen kantapöytä mainitaan vuosikertomuksessa ensimmäisen kerran 1986. Järjestetyistä tilaisuuksista kerrotaan vuosikertomuksissa.

1986 Saksan liittopresidentti Richard von Weizsäcker vieraili Helsingissä. Vierailun yhteydessä liittopresidentti ojensi yhdistyksemme puheenjohtajalle Kaius Suloselle Saksan Liittotasavallan 1. luokan Bundesverdienstkreuzin sekä varapuheenjohtajalle Guy Stenbäckille das Grosse Verdienstkreuzin.

Kuten aiemmin myös 1980-luvulla yhdistys järjesti jäsenilleen sekä kesällä että joulun aikaan tilauslentomatkoja Saksaan, useimmiten Hampuriin. Matkat saivat suuren suosion ja olivat aina täyteen buukattuja.

Lähtölaukauksen Suomi-Saksa–Yhdistysten kattoliiton perustamiselle antoi Kuopion yhdistys kutsumalla kaikki tuolloin 12 yhdistystä neuvonpitoon asiasta. Siitä lähtien yhdistysten edustajat tapaavat liitossa vuosittain vaihtaakseen tietoja suunnitelmistaan ja kokemuksia toiminnastaan. Saksan suurlähetystön samaan aikaan järjestämät juhlalliset tilaisuudet lisäävät tapahtuman merkitystä ja yhteydenpitoa.

Vuosien työn tuloksena valmistuivat yhdistyssäännöt, jotka luovutettiin Suomen yhdistysrekisteriin marraskuussa 1983. Täten Suomi-Saksa Yhdistysten Liitosta SSYL tuli juridinen toimija.

Yhdistyssäännösten mukaisesti Liiton jäsenyhdistysten tavoite on edistää Suomen sekä Saksan Liittotasavallan ystävyysuhteita kulttuurin, talouden ja sosiaalinelämän aloilla erilaisin toimintamuodoin; poliittiset tavoitteet eivät kuulu Liiton toimintaan. SSYL:n läheinen yhteistyökumppani Saksassa on Saksa-Suomi Seura ry. (Deutsch-Finnische Gesellschaft e.V.) Münchenissä ja Liitto on – Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen seuraajana – Suomen ulkomaalaisjärjestöjen jäsen. Suomi-Saksa Yhdistysten Liitto saa taloudellista tukea Suomen opetusministeriöltä.

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen toiminta muuttui näinä vuosina. Monet hallinnolliset tehtävät ja yhteydenpito viranomaisiin siirtyivät kattoliiton hoitoon. Kulttuurin alalla ohjelma painottui paljolti Goethe-Institutille; talouselämän alaan liittyvät ohjelmat kuuluivat luontevasti Helsingin saksalais-suomalaiselle kauppakamarille.

Myös pääkaupungin lähiseuduille oli alettu perustaa Suomi-Saksa Yhdistyksiä, joiden ansiosta verkosto tiheni ja osa Helsingin yhdistyksen aktiviteeteista jakautui lähiympäristöön. Uusia yhdistyksiä olivat Hanko 1977, Hämeenlinna 1977, Riihimäki 1981 ja Hyvinkää 1983.

Edelleen 25. juhluvuotenaan Helsingin yhdistyksellä oli 1541 jäsentä. Juhluvuotenaankin HSSY ponnisteli saksankielen aseman edistämiseksi maassamme, mm. kutsuen Suomeen Carl Duisberg Seuran uuden johtajan Dr. Norbert Schneiderin. Yhdistys järjesti myös 16:lle kauppaopiston opiskelijalle ja alan opinnoista valmistuneelle kielikurssit Saksassa Radolfzellissa ja Hampurissa.

Samaan aikaan muualla

* Kesä-olympialaiset Moskovassa. Vain 85 maata osallistuu, 29 maata, mm. Saksan Liittotasavalta ja USA, boikotoivat kisat Neuvostoliitossa Afganistanin kriisin vuoksi, 27 muuta maata jää muista syistä pois * Lokakuussa 1981 Kekkonen, presidentti vuodesta 1956, luopuu terveydellisistä syistä virasta * Neuvostoliiton sukellusvene ajaa Ruotsin rannikolla lähellä Karlskronaa karille. Tätä veneluokkaa kutsuttiin ”Whisky”. Nyt sanotaan ”Whisky on the rocks” * Presidentti Kekkonen kuolee elokuussa 1986 * Saksalainen Mathias Rust lentää yksimooottorisella Cessnalla Helsingistä Moskovaan ja laskeutuu Punaiselle torille. Hänet tuomitaan työleirirangaistukseen * Maailmassa on nyt viisi miljardia ihmistä * Syyskuussa 1989 Neuvostoliitto myöntää avoimesti aloittaneensa itse talvisodan Suomea vastaan * 9. marraskuuta 1989 Berliinin muuri avautuu.

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen johto 1980-luvulla

1980	Hallituksen puheenjohtaja	Jaakko Lassila
1984	Hallituksen puheenjohtaja	Kaius Sulonen
	Toiminnanjohtaja	Carl-August von Willebrand
	Sihteeri	Maire Pentti
1985	Sihteeri	Liisa Laurinmäki
1989	Hallituksen puheenjohtaja	Osmo Pylvänäinen

1990-luku

Valtakunnallisen Suomi-Saksa Yhdistysten Liiton, Goethe-Institutin sekä Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin toiminta sekä Suomen opetusministeriön tuen päättyminen liiton Helsinki-yhdistykselle muuttaa HSSY:n toimintaympäristöä. Liitolla on nyt omat kanavansa ja yhteytensä kulttuurielämään ja matkailuun. Helsingin yhdistys joutuu keskittymään omaan jäsenoimintaansa, jäsenmäärän myös vähetessä. Yhdistykseen on yhä vaikeampaa saada nuoria jäseniä. Jäsenmäärä on toki vielä 1000, mutta se on vähenemässä ja yhdistyksen talous kärsii.

Merkittävä askel eteenpäin tapahtui 1992, kun yhdistykselle vuokrattiin omat toimistotilat Kaisaniemenkadulla, Suomi-Saksa Yhdistysten Liiton tilojen yhteydessä. Alivuokralaisina mukaan tulivat hieman myöhemmin lisäksi Suomen saksanopettajienyhdistys. Muuttojärjestelyissä ja toimistotarpeiden hankinnassa HSSY sai muutamilta liiton tukiryyksiltä apua.

1990-luvulle tulo merkitsee kokonaan uuden aikakauden alkua. Entisten saksalais-suomalaisten käytäntöjen ja suhteiden nostalginen elävöittäminen ei enää onnistu, uusi arki on alkamassa. Berliinin muuri puretaan, Saksan kaksi osaa yhdistetään, Suomi liittyy Euroopan talousyhteisöön (EWG). Kommunikaatioteknologia kehittyy ja poistaa esteitä ja raja-aitoja. Matkustajaliikenne kasvaa ja etenkin itsenäinen matkustelu helpottuu, kun lento- ja laivayhtiöt tarjoavat palvelujaan internetissä edullisin hinnoin. Tähän liittyy englanninkielen esiinmarssi elämän kaikilla alueilla. Englannista tulee globaalien kommunikaation yleiskieli. Saksalaisissa lehdissä mainostekstitkin ovat osittain englantia. Mihin tarvitaan siis enää saksaa?

1990-luvun lopulla Helsingin Suomalais-Saksalainen Yhdistys järjesti vielä saksan-kursseja loppukokeineen, joista annettiin päättötodistukset. Yhdistyksen puheenjohtaja matkusti maassa pitämässä esitelmiä Saksaan liittyvistä aiheista. Keskustelupiiri ”Dienstagrunde” kokoontui esimerkiksi vuonna 1997 tiistaisin vielä kahdeksan kertaa. Myös Kantapöytäni kokoonnuttiin kuukausittain. Mutta kouluissa saksankielen opetus on alkanut vähentyä. Talouselämä edellyttää sujuvaa englannin osaamista. Se joka kykenee tarjoamaan siihen lisäksi harvinaisemman kielen, on hyvissä asemissa. Saksa on alkanut kuulua näihin harvinaisiin. Lisäpisteitä saa nyt myös venäjistä, espanjasta, ranskasta, kiinasta.

Ei. Saksankieli ei kuulu harvinaisiin! Suuressa osassa Eurooppaa maankieli on Saksa: Saksassa, Itävallassa, Sveitsissä. Saksa on Euroopan merkittävin EU-kulttuurikieli ja se on kauppakieli kaikissa Itä-Euroopan maissa. Näissä maissa saksa on suojamuuri idän suuntaan.

1990-luvun kuluessa yhdistyksen jäsenmäärä pienenee. Yhdistystoiminta ei kiinnosta Suomessa elävää nuorisoa, ei se ole kiinnostanut nuoria aikaisemminkaan, mutta väestön enemmistöllä oli aikaisemmin vahva kiinnostus saksalaisuuteen ja saksankieleen. Haluttiin olla aktiivisia Suomi-Saksan Yhdistyksen puitteissa tai ainakin tukijäseniä. 1994 yhdistyksemme jäsenmäärä oli 1600, 1997 se oli supistunut 1200:aan, joista 16 oli sponsorijäseniä, yhdistyksen toimintaa rahoittavia yrityksiä. Tuona vuonna jäsenluettelosta jouduttiin kuitenkin poistamaan 217 jäsentä, jotka eivät olleet kahteen vuoteen maksaneet jäsenmaksuaan. 1999 jäsenmäärä oli 959, joukossa enää 8 sponsorijäsentä.

Olemme nyt tarkastelleet yhdistyksemme historiaa kuluneiden 40 vuoden ajalta. On aihetta olla ylpeä vuodesta 1945 sodan jälkeen aikaansaatuun saksalais-suomalaisten yhteyksien elävöittämiseen. Helsingin Suomalais-Saksalainen Yhdistys on edelleen jäsenmäärältään maamme suurin Suomi-Saksa Yhdistys. Tätä historiikkaa vuoteen 2020 kirjoitettaessa maassamme on kaikkiaan 3000 jäsentä eri paikkakuntien Suomi-Saksa-yhdistyksissä. Onhan se selkeä todistus suomalaisten kiinnostuksesta saksalaista kulttuuria kohtaan.

Samaan aikaan muualla

** 3. lokakuuta 1990 molemmat Saksan valtiot yhdistetään Saksan Liittotasavallaksi. Lopullinen itäraja on Oder-Neisse-linja (joki Saksan ja Puolan välissä). Landsberg an der Warthe, tämän historiikin laatijan kotikaupunki, on nyt puolalainen kaupunki * Syyskuussa 1991 Neuvostoliitto hyväksyy balttialaisten valtioiden itsenäisyyden * Joulukuussa 1989 Neuvostoliitto puretaan * Piti kestää 360 vuotta ennen kuin katolinen kirkko myöntää, että Galileo Galilei oli oikeassa, kun hän 1633 väitti, että maa kiertää aurinkoa ja pyörii * 1995 Suomesta tulee Euroopan Unionin EU:n jäsen * Saksan hallitus on muuttanut Bonnista Berliiniin, missä parlamentti kokoontuu huhtikuussa 1999 ensimmäiseen täysistuntoon vanhassa Reichstagissa * Meitä on nyt 6 miljardia ihmistä maailmassa; 12 vuotta sitten meitä oli vain 5 miljardia.*

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen johto 1990-luvulla

1990	Hallituksen puheenjohtaja	Osmo Pylvänäinen
	Toiminnanjohtaja	Carl-August von Willebrand
	Sihteeri	Pirjo Takanen-Körperich
1995	Sihteeri	Pirjo Kauremaa-Riikonen
1996	Hallituksen puheenjohtaja	Hannes Saarinen
	Toiminnanjohtaja	Jaakko Sora
1997	Sihteeri	Henna Lehtinen-Classen
1999	Hallituksen puheenjohtaja	Heikki P. Pesola

Carl-August von Willebrand palveli lähes kolmekymmentä vuotta Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen erilaisissa tehtävissä. Maaliskuun 20. päivänä 1999 hän nukkui pois.

2000-luku

Jäsenmäärän aleneminen aiheutti supistuksen yhdistyksen johtoon. Jaakko Sora oli viimeinen palkattu toiminnanjohtaja, kun toiminimike poistettiin. Myös sihteerin toimeen tämä aiheutti rauhattomuutta. Vuosina 2000 ja 2001 yhdistyksen sihteeri vaihtui viisi kertaa.

Vuonna 2000 yhdistyksellä oli runsas 600 jäsentä, joukossa kahdeksan liikeyritystä ja neljä yhdistyksen postitukset kustantavaa tukijaa. Vuosiohjelmat tarjosivat edelleen rikasta vaihtelua; jatkuvasti löydettiin uusia kiinnostavia, opastettuja tutustumiskohteita. Vuoden 2009 mennessä jäsenmäärä valitettavasti väheni noin 500:aan.

Yhdistyksen vuosikokouksessa 2000 Suomen entinen Saksan suurlähettiläs *Antti Karppinen* nimettiin Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi kiitoksena hänen vuosikausia jatkuneesta väsymättömästä aktiivisuudestaan Saksan ja Suomen kulttuurisuhteiden ja henkilökohtaisten yhteyksien hyväksi. Samana vuonna Karppinen nimitettiin myös Suomi-Saksa Yhdistysten Liiton kunniapuheenjohtajaksi. Vuodesta 1997 vuoteen 2005 Antti Karppinen toimi yhdistyksemme jokaisen vuosikokouksen puheenjohtajana, yhdeksänä vuonna peräkkäin.

Vuosi 2000 oli HSSY:n juhlavuosi, sillä yhdistyksen perustamisesta oli kulunut 40 vuotta. Juhlaa vietettiin Goethe-Institutin tiloissa. Juhlapuheen piti *Kai Helenius*, Suomen entinen suurlähettiläs Saksassa. Ohjelmassa oli mm. Lufthansan yhdistykselle lahjoittaman lentomatkan sekä Silja-Linen laivaristeilyn arvonta.

Vuoden 2003 vuosikokous valitsi ulkoministeriön virkamiehen, lehdistöneuvos *Ritva-Liisa Elomaa*n HSSY:n uudeksi puheenjohtajaksi. Elomaa oli kokenut kulttuurihenkilö. Hänellä oli vuosikausien kokemus lehdistöneuvoksena Suomen edustustoissa New Yorkissa, Wienissä ja Bonnissa. Mutta vain muutamia kuukausia siitä kun Elomaa oli ottanut vastaan yhdistyksemme puheenjohtajuuden, hän täysin odottamatta kuoli 27. päivänä syyskuuta 2003. Puheenjohtajana toimi sen jälkeen seuraavaan vuosikokoukseen saakka 2004 ad interim yhdistyksen varapuheenjohtaja Hans E. Selle.

Vuosi 2005 nosti esiin uudenlaisen aloitteen toimintaan, joka yhdistää kaikkia Suomen saksankielisiä yhdistyksiä. HSSY, Sveitsin Ystävät, Sveitsin Klubi, Suomalais-Itävaltalainen Yhdistys sekä Suomi-Liechtenstein Yhdistys perustivat kulttuurisen yhteisön, johon liittyi myös BUND – joukko nuoria saksankielisiä kulttuurin harrastajia sekä Goethe-Institutin jäseniä. Valitettavasti tämä pyrkimys kuivui kokoon, koska hyvän idean aktiivisia kannattajia ei kuitenkaan ilmaantunut riittävästi.

Yhdistyksen vuoden 2007 kohokohtana oli kulttuurimatka Dresdeniin. Mukana oli 20 jäsentä ja kaikki olivat kerrassaan ihastuneita. Valitettavasti hieno matkaelämys jäi toiseksi viimeiseksi. Vielä yksi vastaava matkakokemus järjestyi, kun taas sama määrä jäseniä osallistui HSSY:n musiikkimatkalle Berliiniin. Suunnitelmissa oli vastaavanlaiset kulttuurimatkat Pietariin, Stralsundiin ja Rügenin saareen, mutta niitä ei voitu toteuttaa, koska osallistujia ei tullut riittävästi. Nyt Internet-aikana matkat on helppo suunnitella itse ja maksaakin ne verkon välityksellä. Yhdistysten organisoimia ryhmämatkoja ei tarvita enää.

Samaan aikaan muualla

** 11. syyskuuta 2001 3000 ihmistä kuolee terrori-iskuissa New Yorkissa ja Washingtonissa. Päivä kirjoitetaan historiaan ”nine/eleven”-päivänä * Winston Churchillin papukaija Charlie täyttää 103 vuotta. Churchill sai Charlien vuonna 1937. Vuonna 2000 Charlie oli vielä parhaimmessa kunnossa, aina viheltäen iloisesti * Eurosta tulee maksuväline * Nato saa seitsemän uutta jäsentä – mm. Viro, Latvia ja Liettua - ja laajennee 25 jäseneseen, joilla on yhteensä 450 miljoona ihmistä * Suomen erinomaiset tulokset PISA-kilpailussa (OECD Programme for International Students Assessment) heikkenevät vertailussa vahvistuviin Kaukoidän maihin. Suomi on kuitenkin vielä se Euroopan maa, jolla todetaan olevan paras koulutusjärjestelmä * Barack Obama valitaan ensimmäisenä mustana USA:n presidentiksi.*

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen johto 2000-luvulla

2000	Hallituksen puheenjohtaja	Heikki P. Pesola
	Sihteeri	Tuulikki Laurila
	Sihteeri	Matti Sundquist
2001	Sihteeri	Carola Rönnerberg
	Sihteeri	Maria Koivisto
	Sihteeri	Leena Becker
2003	Hallituksen puheenjohtaja	Ritva-Liisa Elomaa
	Hallituksen puheenjohtaja	Hans E. Selle (9/2003 alk.)
2004	Hallituksen puheenjohtaja	Christian Heydemann
	Sihteeri	Marja-Leena Neuvo
2008	Sihteeri	Ursula Stenberg

2010-luku

Alkavan vuosikymmenen alkutahdit antoi Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen 50-vuotisjuhla. Sitä vietettiin lokakuun 8. päivänä 2010. Juhlapaikaksi valittiin Goethe-Institut. Mukaan ilmoittautui kuitenkin niin runsaasti osallistujia, että tilaisuus oli siirrettävä Saksalaisen Koulun juhlasaliin. Täällä saatiinkin ohjelman koostamiseen ja muutenkin suuri apu koululta ja sen oppilaista. Useiden yrityssponsoreiden ja jäsenlahjoitusten ansiosta juhlan kustannukset saatiin peitettyksi. Juhlaan osallistui 125 yhdistyksen jäsentä sekä sen vieraita. Tervehdyspuheen piti HSSY:n puheenjohtaja *Christian Heydemann*. Hallituksen jäsen *Osmo Pylvänäinen* antoi katsauksen yhdistyksen 50-vuotiseen historiaan. Saksan Liittotasavallan tervehdyssanat esitti suurlähettiläs *Dr. Peter Scholz*. Juhlaesitelmän piti *Paavo Lipponen*, entinen Suomen pääministeri ja eduskunnan puhemies.

Erityisen suosion sai osakseen *Osmo Pylvänäisen* nimeäminen yhdistyksen HSSY:n kunniapuheenjohtajaksi. Osmo Pylvänäinen on ollut yhdistyksen jäsen vuodesta 1967 lähtien, vuodesta 1985 hallituksen jäsen ja hallituksen puheenjohtaja 1989 – 1995. Lähes 50 vuoden aktiivinen jäsenyys yhdistyksessä todella ansaitsi kunnian ja tulla palkituksi.

Jäsenmäärän vähentyminen oli edellisellä vuosikymmenellä todellinen huolenaihe. Sitä ilahduttavampaa on voida todeta, että 2010-luvulla jäsenmäärä on taas kasvanut. Jäsenmäärän lisääntyä ollaan jälleen tilanteessa, jossa vuosittain keskimäärin 500 jäsentä osallistuu säännöllisesti yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin. Myös ravintola Zinnkellerissä kuukausittain kokoontuva kantapöytämme on suosiossa, etenkin siitä lähtien kun olemme alkaneet kutsua tapaamista ”deutschsprachig”. Tämä ilahduttaa varsinkin suomalaisia Saksasta kotimaahan palaavia eläkeläisiä ja heidän saksalaisia puolisoitaan.

Retket maaseutukohteisiin ovat aina saaneet suuren suosion. Vierailut Malmgårdin ja Wiurilan vanhoihin rälssikartanoihin Pernajassa ja Halikossa vetivät bussit täyteen. Malmgårdissa yhdistyksen otti vastaan kartanon isäntä kreivi Creutz, joka esitteli meille kartanon yhteyteen perustamansa pienpanimon. Wiurilassa meitä isännöi kartanoherra Günter Brüninghaus ja esitti alulle panemaansa viininviljelystä. Täällä ei kurkku jäänyt kuivaksi. Brüninghaus on yhdistyksemme jäsen.

Suuren kiinnostuksen sai osakseen ohjelmasarjamme, jossa tutustuttiin Suomessa toimiviin eri ”uskontoyhteisöihin”. Vierailusarjan aloitti saksalaisten oma *Evangelisch-Lutherische Gemeinde* Helsingissä, jota seurasi Helsingin *Juutalainen seurakunta*. Vuonna 2015 vierailimme Helsingin *Katolisessa seurakunnassa* Pyhän Henrikin katedraalissa. Isäntänä meidät otti vastaan piispa monsignore Teemu Sippo. Seuraavana vuonna vuorossa oli Helsingin *ortodoksinen seurakunta*, jolloin menimme Pyhän Kolminaisuuden kirkkoon. Seurakunnan johtaja Herman Merras ja pastori, isä Petri Hakonen esittelivät kirkon toimintaa Suomessa. Lisäksi vierailimme Suomen *islamilaisessa seurakunnassa*.

Vuoden 2017 vuosikokouksessa Christian Heydemann ilmoitti luopuvansa puheenjohtajan tehtävästä mutta jatkavansa edelleen hallituksen jäsenenä. Uudeksi hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Rainer Lahmann. Lahmannia on kiittäminen vastuualueiden nopeasta jaosta hallituksen jäsenten kesken. Vuosikokous nimesi Christian Heydemannin yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi.

Samaan aikaan muualla

* *Amerikkalainen aikakauslehti Newsweek vertailee sadan eri maan elinehtoja: Suomi on paras maa elää* * *Nyt meitä on seitsemän miljardia ihmistä maailmassa* * *Italialainen kapteeni Francesco Schettino ohjaa risteilylaivansa COSTA CONCORDIA - 3500 matkustajaa - Italian rantakallioille.*

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen johto 2010-luvulla

2010	Hallituksen puheenjohtaja Sihteeri	Christian Heydemann Ursula Stenberg
2017	Hallituksen puheenjohtaja Sihteeri	Rainer Lahmann Ursula Stenberg

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen aktiivijäsenet 1960 – 2020

Carl-August von Willebrand 1923 – 1999

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen perustamisesta lähtien v. Willebrand toimi sihteerinä ja vuodesta 1975 toiminnanjohtajana. 1982 v. Willebrandista tuli yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja.

Carl-August von Willebrand vietti lapsuutensa Helsingissä, isänsä kotikaupungissa. Hän kävi koulun Saksassa, ylioppilastutkinto Aachenissa, minkä jälkeen hän ilmoittautui vapaaehtoisena asepalvelukseen Suomen armeijassa. Sodan päätyttyä hän meni yliopistoon ja valmistui filosofian maisteriksi 1949. Hän toimi saksankielen lehtorina Helsingin kauppakorkeakoulussa. Tämän ohella hän saksansi suomalaista kirjallisuutta, perusti saksankielen kurseja Suomessa sekä Liittotasavalassa ja toimi niissä opettajana. Suomi-Saksa Yhdistysten Liiton kunniapuheenjohtaja.

Osmo Pylvänäinen, valtiotieteiden maisteri, liittyi Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen jäseneksi 1967. 1985 hänet valittiin yhdistyksen hallitukseen. 1989 – 1995 hän oli hallituksen puheenjohtaja. Kiitoksena monivuotisesta toiminnasta yhdistyksen hyväksi Pylvänäinen nimitettiin yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi 2010.

Osmo Pylvänäinen oli paitsi HSSY:n väsymätön vaikuttaja, hän oli myös Helsingin Saksalaisen koulun taustajärjestön Pestalozzi ry:n hallituksen puheenjohtaja. Saksalaisen Koulun hallitukseen Pylvänäinen kuului 1970 – 1985. Vuodesta 1969 lähtien Pylvänäinen oli Saksalaisen Kirjastoyhdistyksen jäsen ja 1973 – 1985 sen johtokunnassa. Vuodesta 1973 Pylvänäinen kuului Suomi-Saksa Yhdistysten Liiton kuratoriumiin ja oli Liiton johtokunnan jäsen 1999 – 2003. 1977 Osmo Pylvänäiselle myönnettiin Saksan Liittotasavallan kunniamerkin Bundesverdienstkreuz.

Hannes Saarinen, professori, nimitettiin Osmo Pylvänäisen jälkeen HSSY:n hallituksen puheenjohtajaksi.

Jaakko Sora aloitti Hannes Saarisen puheenjohtajakaudella toiminnanjohtajana. Tässä toimessa hän jatkoi vuoteen 1999 asti. Vuosisadanvaihteessa yhdistyksen johto supistettiin ja toiminnanjohtajan tehtävästä luovuttiin taloudellisista syistä. Jaakko Sora pysyi yhdistyksessä ja vuodesta 2011 lähtien hän oli hallituksen jäsen. Hallituksesta Jaakko Sora erosi 2015.

Henna Lehtinen-Classen aloitti 1997 Hannes Saarisen ja Jaakko Soran työtoverina yhdistyksen sihteerinä. Vuonna 2000 Henna Lehtinen-Classen kutsuttiin hallituksen jäseneksi. Myös Henna ansaitsee yhdistyksen suuren kiitoksen nyt jo yli 20 vuotta jatkuneesta työstä yhdistyksessämme.

Christian Heydemann syntyi 1935 Göttingenissä Saksassa. Ylioppilastutkinto 1956 Grosse Schule –kymnaasissa Wolfenbüttelissä. Koulu täytti vuonna 2018 475 vuotta! Taloustieteen opintoja Hampurin yliopistossa, Diplom-Kaufmann 1961 (Suomessa virallinen määräite: KTM). Siirtyi 1961 kotimaastaan Suomeen. Vuodesta 1966 Suomen kansalaisuus. Naimisissa, kaksi poikaa. Yli 40 vuotta Suomen metalli- ja konepajateollisuuden vientimarkkinoijana. 1996 – 2000 Heydemann toimi Saksassa Deutsch-Finnische Gesellschaft DFG Südbadenin puheenjohtajana Freiburg im Breisgauissa. HSSY:n puheenjohtaja 2004 – 2016. HSSY:n kunniapuheenjohtaja.

Kalle Laurikainen kuuluu yhdistyksen luotto-aktiiveihin. 1998 hänet valittiin hallitukseen ja hänen ensimmäiseksi tehtäväkseen tuli laatia yhdistykselle internet-kotisivu. Vuodesta 2004 lähtien hän on hallituksen varapuheenjohtaja.

Myös **Tuulikki Laurila** on HSSY:n monivuotinen toimija. 1999 hänestä tuli Henna Lehtien-Classenin seuraaja yhdistyksen sihteerinä Hänet kutsuttiin pian hallitukseen. Hallituspaikastaan hän luopui 2017. Hänkin oli lähes kaksikymmentä vuotta yhdistyksen aktiivitoiminnassa.

Pirjo Hirvonen toi yhdistykseemme arvokasta kokemusta ja osaamista liittyessään Helsingin yhdistykseen vuosituhansien vaihteessa. Hän oli ollut vahvana vaikuttajana, kun Suomalais-Saksalainen Yhdistys perustettiin Joensuuhun. Pirjo Hirvonen valittiin HSSY:n hallitukseen vuonna 2005 ja pian hän pyynnöstämme mielellään suostui yhdistyksen seremoniamestarin tehtävään. Yhdistyksen lukuisat tilaisuudet ja tapahtumat ovat onnistuneet hänen varmoissa käsissään. Tähän voidaan luottaa myös, kun vuonna 2020 vietämme yhdistyksen 60-vuotisjuhlaa.

Outi Korte, yhdistyksen aktiivijäsen vuodesta 2008 lähtien, kutsuttiin hallitukseen 2009, ja 2012 lähtien hän on toiminut hallituksen varapuheenjohtajana. Hän vastaa nykyään yhdistyksen kirjanpidosta ja valvoo vuosittaista tilinpäätöstä.

Ursula Stenberg. Kukaan muu yhdistyksen sihteeireistä ei ole hoitanut tehtävää yhtä pitkään kuin nykyinen, vuonna 2008 työn aloittanut sihteerimme Ursula Stenberg. Hänen äidinkieliään ovat sekä saksa että ruotsi. Suomenkielen hän hallitsee täydellisesti. Yhdistykselle hän on harvinainen jalokivi.

Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen hallitus 2019

<i>Puheenjohtaja</i>	<i>Rainer Lahmann</i>
<i>Varapuheenjohtaja</i>	<i>Outi Korte</i>
<i>Varapuheenjohtaja</i>	<i>Kalle Laurikainen</i>
<i>Jäsen</i>	<i>Aki Ahonen</i>
<i>Jäsen</i>	<i>Henna Classen</i>
<i>Jäsen</i>	<i>Christian Heydemann</i>
<i>Jäsen</i>	<i>Pirjo Hirvonen</i>
<i>Jäsen</i>	<i>Tuulikki Mykkänen</i>
<i>Jäsen</i>	<i>Jürgen Ziegler</i>

2020: Helsingin Suomalais-Saksalainen Yhdistys 60 vuotta

Teksti pohjautuu osittain Carl-August von Willebrandin sekä Osmo Pylvänäisen kirjoituksiin

Tekijä: Christian Heydemann, 2019

Helsingin Suomalais-Saksalainen Yhdistys – Helsingfors Finsk-Tyska Förening
Finnisch-Deutscher Verein Helsinki ry
c/o Deutsche Bibliothek, Pohjoinen Makasiinikatu 7, 00130 Helsinki